

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomtatásban Kézdi-Vásárhelyt, hova úgy a lap beltartalmai részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvántartási cikkek stb. intézendők.

Nyilvántartási cikkek soronként 10 kr-ért közölhetők.

# SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr  
Fél évre . . . 3 frt — kr  
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr  
Külföldre 1 évre 8 frt — kr  
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak térfogatáért 4 krajczár.  
Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számíttatnak.  
Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyegdíj fizetendő.

## Író és kiadó.

Rég elmúlt idők boldog korszaka, midőn e két név egybe volt forrva, midőn nem az író volt a kiadóért, hanem megfordítva.

Ma a viszonyok egészen megváltoztak; az írónak, míg művére — fáradságának keserves gyümölcsére — kiadót talál, el kell járnia Pontiusától Pilátusig, kérve, könyörögve. Ma már nemcsak házalássá alacsonyult az irodalom, hanem porig alázkodó koldulássá.

Hazánk mostoha viszonyai, szerencsétlen nyelvi konglomerációi, az idegen termékek beözönlése, a közönség szűkkeblűsége, a kiadók üzleti kapzsisága, az irodalom iránti érzéketlenségük: a magyar irodalmat a végveszély romlásába döntik. Amugy is nehéz az író pályája: örökös küzdés, soha meg nem szűnő munka. És mi ezekért jutalma? Hálátlanság és közöny.

Az író, kit bár a Muzsa kétszeresen esóklott homlokán, bármily tehetséges legyen is, a homályba van burkolva, a hétköznapiasság porondján kell vergődnie, mert nincs anyagi ereje ahhoz, hogy a nagy közönség elé lépjen. Így a valódi tehetségek idővel ellankadnak, buzgalmuk, munkakedvük lohadni kezd és leteszik a tollat, mert ez nekik a mindennapi kenyeret se biztosítja többé. A kevésbé tehetséges írókat, kiket a kritika keztyűs kézzel vezet a nagyvilágba, a pajtáskodás és reklámhajlászás gyakran oly polezra emelik, minőről még álmodni sem mertek.

Jaj annak, ki bizva tehetségében és a részrehajlatlan kritika igazságérzetében, undorodva fordul el a klikkek, az irodalmi bürokraták arcátlan tömjénezésétől. Ha agyon nem csaphatják: hallgatnak róla, mellőzik. Az irodalom pedig mindaddig nem emelked-

hetik, nem szaporíthatja munkáit, míg a klikkek megbénítják az ismeretlen tehetségek szerepléseit.

Mit tesznek a kiadók? Ezek talán felkarolják a valódi tehetségeket? Nem. Fehér holló az olyan „áldozatkész” kiadó, ki „nagylelkűen” vállalkozik az író műveinek terjesztésére. És akkor is mily áron? Sokszor Isten nevében, néha néhány oda vetett fillérért. Az író neve ott tündökölt a papíron, de ez „titulus sine vitulo”.

Egyrészt maguk az írók is okai a szellemi licitáció tulterjedésének, az irodalmi versengésnek és pangásnak, mert az egyik a másikon akarván túltenni, — meg aztán valljuk meg, sokat a szükség is rávisz, hogy elérkezze szellemi örökét — az érték oly minimumra száll alá, mely csakugyan kétségbeejtő. Ha X. író egy regényt ivenként 5 frtjával csinál, Y. a kiadónak 4 frtért ajánlkozik, Z. pedig pláne 2—3 frtjával hajlandó írni. Mi következik ebből? A kiadóban felébred a kereskedői szellem, az üzérkedés vágya és az írókat, mint valami hitvány portékát, érték s nem minőség szerint válogatja és a döntés a 2 frtos „árura” esik.

Az írónak, ki becsületben öszült meg, ki nevet szerzett magának, végnapjaira 2 frtért kell görnyednie íróasztalánál. „Sok az író, kevés az olvasó!” — kiált fel majd a laikus. Bocsnát, nem mindenki író ám; a számottevő író Magyarországon nem oly sok, minőnek a szemlélő a saját szemüvegén látni gondolja. A ki tollat fog kezébe és egy vidéki ujdonságot, tudósítást úgy a hogy papírra vet, nem író még. Ez ép a baj, hogy névtelen existenciák, dologkerülő, kicsapott diákok járják össze a kiadókat és olcsó, pottom árért írnak, fordítanak. Minő szörny-

szülött kerül ki a nyomdafesték alól! De mit törődik ezzel a kiadó! Ő egy pár forintért megcsináltatta kiadványát és ez neki haszon. A magyar nyelv joga és az irodalom tekintélye hova süllyed? Mi gond erre?

Sajnos, de ez való. Manapság ez a jelszó: Mindenből az olcsóbbat! Pedig „olcsó husnak híg a leve”. A kiadók ekként az irodalom rovására néhány krajczárt megtakarítottak és piacra bocsátják a gyári munka termékeit. Mennyit kell izzadnia a szegény írónak, míg a 2 frtot „ledolgozza”; családjának menyit kell nélkülöznie, míg a csekély munkabért nagynehezen krajczáronként kapja a kiadóktól.

Író és kiadó tehát ma nem az az elválhatlan test többé, mely nélkül az irodalom becsületes felvirágzását képzelni nem lehet, hanem két különvált elem: egyik a ravasz kereskedő, a szellemek üzére, a másik az agyonlicitált, szegény, de azért értékes portéka.

Irodalmunk addig sohasem emelkedhetik ama nivóra, melyre a franczia, angol vagy német lépett, míg a kiadók haszonlesése, elavult felfogásuk, üzérkedési mániájuk és a közönség közönye meg nem szűnik.

Valamint a gazdának szólót a pusztító filloxera idővel tönkre teszi és kevesebb bort juttat pinczéjébe, úgy tönkre tesz az író, ezt a bő termő szőlőtökét, a modern korszellem filloxerái: a kapzsi, érzéketlen kiadók és az irodalomtól idegenkedő közönyös nagy közönség. Mert a közönség is hibás, nagyon hibás.

Jobb kiadókat, több maecenást és irodalmat pártoló közönséget! s akkor az író élete nem lesz a nyomoruság elégiája.

K. Mártonffy Imre.

## A „Székelyföld” tárczája.

### A betyárvilágból.

(Népies beszély.)

Barthalis Jánostól.

(Folytatás.)

Rögtön beszüntették a bitófa fölállításával szorgoskodó legények a munkát, s miután Patló Marczira bízta az általuk kegyesen annesztalt fogoly j vőjét, gyorsan asztalokat hordottak elő s nem sokára élénk lakmározással ünnepelték meg a vén ha amja okos indítványát, sikerdus eredményt kívánva neki a nem mindennapi munkához. Még az időközben magához tért Pistát is maguk közé ültették, kinek volt mit bámulni az események jóra fordulta fölött s a betyárok vendégszeretétén.

Ivót is ám úgy, mint akármelyik betyár, s megvallott'a, hogy ő nagyon szépnek találja ezt az életet és kedve is volna rá nagyon.

Hej, ha tudta volna, hogy ennek a lakmározásnak milyen keservesen meg fogja adni az árát!

..... Az öreg Patkó Marczit kitűnően megfelelt a várakozásnak. Még egy hét sem telt el a mondottak után s Barna Pista már olyan kedvet kapott a betyárélethez, hogy az egész barna csodálkozott átváltozásán.

A legtöbben azt hitték, hogy csak szemfényvesztésből mutat vágat és beletörődést a haram-

jaságra, de a legelső kedvező alkalommal megugrik tőlük, vagy pedig önként a pandurok kezébe cseppen s majd aztán a vármegye előtt minden oldalról tisztázva magát, a nélkül, hogy a legkisebb bántódása lenne, haza eresztik.

Azonban csalódtak, mert Pista testestől-lelkestől betyár lett, még pedig igazi betyár, mint azt egy néhány rablásnál kitűntette. Az öreg Patkó is igyekezett ám rábeszélései meg az erélyes felügyelet által, melylyel az új tag megugrását titokban ellenőrizte, mindinkább belesodorni Pistát abba az örvénybe, honnan csak egy lépés van az akasztófaig.

Barna Pista hires gyerek lett.

Várhattak rá otthon szülői, sohajtozhatott utána szép menyasszonya — ha egyáltalában sohajtozott érte, mert a gyerek, mint a tigris, mely már egyszer embervért izlelt, örült vágygyal kereste a legvakmerőbb kalandokat s a merész kirándulások veszélyeit.

Jelen volt a f..... i nagy rabláson és saját kezével ölte meg ott az uradalmi ispánt. A környék országutain véghezvitt rablógilykosságok főhőse ő volt és számtalan embert gyilkolt le önkézzel, néha csak pusztá passzióból.

Szóval, rövid időn olyan félelmes hírnévre vergődött, hogy a barna betyár nevét elfeledtetés még a szomszédos vármegyék lakói is csak a vérszomjas Barna Pistáról beszéltek, kiben az irgalomnak nincsen egy szikrája sem.

A rávágai major kirablását tűzte ki célul a betyárcsapat. Jó fogásra számítottak, mert ott volt elhelyezve az uradalmi pénztár is. De mégsem a zsákmány reménye csalogatta oda a haramjákat egészen, hanem az, hogy ennél a kirándulásnál kellett Barna Pistának a vármegye kezére kerülni.

A barna betyár már kora reggel összegyűjté harminczhat tagból álló bandáját s kiosztá mindenkinek a szerepét. Barna Pista saját kívánsága szerint az oroszlánrészt kapta ennél a vakmerő és veszélyes rablásnál. Ő fogja feltörni a pénztárt.

Elhatározott még az is, hogy milyen és hány oldalról s minő rendben fogják megtámadni a kellő számú fegyveres cselédséggel ellátott majort.

..... Eljött a nagy nap estéje s a csengelői nádasok közül sötét pontok száguldoztak északra, a rávágai major felé. Legelől egy külön kis csapatban öt lovas haladt gyors ügetéssel.

Barna Pista vezérelte ezt a kicsiny csapatot. Társait messzire elhagyva robotgott mindig előbbre-előbbre. Sietsége elárulta, hogy ég a vágytól egyszer már közébe csapni a mély álomba merültnék hitt majoriaknak.

De ott készen vártak rá.

A hátrább kocogó csapat zömét Cseri Bandi vezette. De ez a része a bandának szándékosan mindinkább hátra maradozott. Már a kigyódombi nádasokhoz ért a haramjacsapat, midőn kapitányuk egy harsány kiáltással jelt adott a megállásra.

## SZEMLE.

Európa csendes. Sehol egy viharral fenyegető felhő. Mintha megszűnt volna minden aktuális kérdés, mely évek óta már annyiszor lángbortással fenyegette a békés Európát.

Az utóbbi napokban csak egy nyugtalanító hír járta be a kontinens; de ez is csak egy napig tarthatta magát. A mindig jól értesült „Times” — s utána mi is megemlékeztünk e rovatban, hogy Szerbia, Bulgária határán titokban csapatokat összpontosított. Tehát, hogy Szerbia támadó háborúra készül s vissza akarja adni a bolgároknak a tromfot Szlivniczáért.

A jól értesültségéről ismeretes „Times” e vak tüzilármájával elbolondította egy napra egész Európát. Másnap már megjött a zuhany egy dementi képében. A hír első szavától az utolsóig valótlannak bizonyult. A minek sokkal jobban örülünk, mintha igaz lett volna.

Szerbiában is lecsillapultak a Natália száműzése miatt magas hullámokat vert szenvedélyek. Elcsaptak egy-két magasabb állású egyéniséget — ezek a bűnbölcsek — de a brutalitás főintézői, azok megmaradnak s most nincs más gondjuk, mint azokat proskribálni, kik a tüntetések és zavargások napjaiban a királyné pártján állottak.

Hogy azonban a komédia teljesen legyen, Gyája a belügyminiszter tegnap a regensek rendelkezésére bocsátotta tárczáját, de ezek, természetesen, a lemondást nem fogadták el, mert — állítólag — attól tartanak, hogy a mai viszonyok között nincs ember Szerbiában, ki alkalmas volna Gyája miniszteri székének betöltésére.

Az izgalmak azonban még korántsem multak el egészen. A lemondott, illetőleg menesztett polgármester helyét nem lehet egyhamar betölteni. A belgrádi tanácsban a kereskedőknek igen nagy a befolyásuk s ezek ma is zugolódhatnak a miatt, hogy Gyája küldöttségük kérelmét a királyné ügyében oly kereken visszaszította. A kormány most fél ezek bosszujától s a polgármester-választást nyolcz napra elhalasztották.

A szerb ellenzék akcióra készül. A liberális és a haladó párt meetingeket akarnak rendezni az országban az ellen, hogy a szkupstina ismert határozata a király anyjának ügyében törvénynyé emeltetett.

Mig Szerbiában a pártszenvédek felforgatással fenyegetik a kis királyságot, azallat Románia a lehető legbékésebb viszonyok között örömmel ünnepli Károly király uralkodásának 25 éves jubileumát. Bukarestben már két nap óta egymást érik az ünnepségek. A királyi pár szombaton fogadta a bécsi román kolónia és ama bécsi osztrá-

kok küldöttségét, kik Romániával összeköttetésben állanak. A küldöttség művészi kivitelű albumot nyújtott át. A fogadtatás a király részéről igen kegyes volt. A király meleg szavakban mondott köszönetet és a kolóniának szép fejlődést kívánt. Délután az ország összes községeinek polgármesterei tisztelegtek a királynál. Öt órakor a polgármesterek tiszteletére lakoma volt a népkertben, melyen jelen volt a király is. Este a palotában 72 terítéki ebéd volt, melyhez hivatalosak voltak az összes miniszterek, kik a király uralkodása alatt kormányon voltak; azután volt a második diszelszolás a jelenlevő polgármesterek tiszteletére, a színházak fényes kivilágítása és tűzijátékok rendezése mellett.

## Szinészet.

A szombati előadást, mely alkalommal „Nebántsvirág”, egyike a legjobb operetteknek, került színre, ismét csekély számú közönség nézte végig. A czimszerepben Mátyás Margit nyert sok tapsot szép dalaival és ügyes játékaival. Németh (Celestin) — leszámítva azt, hogy ezuttal is igen sokat engedett meg magának a nála szokásos tulzásokból — jól játszott. Szarvasi Soma (szinigazgató) ez alkalommal egy új szerepkörben mutatta be magát általános tetszés között. Ugy látszik, az efféle szerepekben több sikert érhetne el, mint ama más szerepkörben, melyben eddig igyekezett babérokat szerezni. Dicséretet érdemelnek még: Csátár (Fernande), Oláhné (fejedelemsasszony), Deréki (Chateau Gibus) és Liptay (Loriot örmester).

Vasárnap Deréki „Gábor Aron”-ja került színre másodsor is a szorongásig telt ház előtt jó előadásban. Csak Németh urat nagyon szépen kérjük, legyen kegyes a földszintnek is játszani és ne mindig csak a karzatnak, mert bizony mondom, hogy nem vártunk Németh urtól ily részrehajlást. Legyen meggyőződve, hogy a földszint is tud tapsolni ott a hol kell és akkor, a mikor valójában megérdemli.

Hétfőn „Egy borzalmas éj, vagy a kézdivásár helyi titok” cizmme került színre egy nálunk már évek óta más czimmel ismeretes vígjáték Németh János, a társulat komikusa jutalmára. Közönség csekély számban volt s ez alkalommal is a rendes színházlátogatókból telt ki igen csekély kivétellel. Tekintsük e kivételeket kíváncsiaknak s így konstatálhatjuk, hogy ama bizonyos „titok”-nak kevés vonzereje volt közönségünkre; szóval: a mi közönségünknek az ilyen fajta reklámok nem találnak hálás talajra. Jó lesz ezt megjegyezni színészeinknek. A kik különben az előadást végig nézték, sokat nevettek. A darabban előforduló komikus helyzetek folytonosan derültségben tartották a közönséget. Dicséretre méltó buzgalommal és sikerrel játszott: Liptay (Sudaras), Németh (Robot Mátyás), Aitner Ilka (Eliza), Szilágyi Szerena (Anna), Deréki (Zordberek). Mint tehetséges kezdőről meg kell még emlékeznünk Rátkay Somáról (Károly, pincér).

lovas legény megérkezett, kik közül hárman a csapat közé sorakoztak, míg a negyedik a vezér előtt katonásan megállva, így szólt:

— Alásan jelentem, kapitány ur, feladatunkat a következőképen fejtettük meg:

Mihelyt megérkeztünk, azonnal első dolgomnak ismertem fölgyújtani a majort. Pista sem ült ám télenül azallat. Mert a gyerek, a nélkül, hogy sokat teketóriázott volna, az ispáni lakhoz rugtatott a Főlegyházán kaparított deresen. Hanem ottan már tárt karokkal várták a pandurok s hamarosan közre kapták. De a czimbora sem volt rest. A nyeregkapához kapott s a következő perczben egy kettős dördölést hallottam s rá rögtön két pandur halálordítása következett. Szörnyet halt mind a kettő. A többi aztán szanaszét szaladt.

Hej, de csillogtak ezekre a szavakra Bandi szemei!...

— Ekkor megnyílt a lakosztály ajtója s azon az ispán lépett ki, puskával kezében, s rálőtt Pistára, de nem találta. Hanem a fickó sem várta be a második felköszöntőt. Mert úgy vágta fejbe fokosával a téns urat, hogy ez a szerencsétlen ember menten halva rogyott össze — folytatá a haramja.

— Erre a jelenetre, mintha a földből nőtt volna ki, egy csapat katona rohant elő az ólak mögül, s mielőtt czimboránk észrevehette volna a veszedelmet, olyan erővel ugrott rá hátulról két palák, hogy Pistával együtt a földre zuhan-

Végül a közönség az összes szereplőket kihívta és megéljenzte.

Kedden József Echeharay „A nagy Galeotto” című 4 felvonásos gyönyörű drámája került színre üres padok előtt. E darabra méltán el lehet mondani, hogy azok közül való, melyeket csak néha, elvétve láthatni a kisebb vidéki szinpadokon. Első sorban Aitner Ilka asszonyról (Teodóra) kell elismeréssel szólnunk, ki szerepét helyes felfogással, szépen oldotta meg. Deréki (Don Julián) sok igyekezettel, s végjelenetében hatással játszott, s mindamellett egész jó lélekkel mondjuk Deréki urnak, hogy az ily fajta szerepek nem neki valók; mi Deréki urat, mint értelmes, intelligens színészt ismerjük, tehetségéről meg vagyunk győződve és ép azért kérjük is, hogy maradjon meg eddigi szerepkörében, — mely háládatosabb is — s mi készséggel hajlunk meg előtte. Csátár (Don Severo), Keresztesi Amália (Dona Mercedes), és Miklósy Gábor (Pepito) megállták helyüket. Szarvasi Somát a Giegerlik Romváry Fridijében, Nebántsvirág szinigazgatójában s más e fajta szerepekben mindig szívesen látjuk, de Ernestóból még kényszerűségből sem kérünk. Ha volna itt ott egy-egy sikerült jelenete, tönkre teszi azt folytonos dadogásával, neveltséges taglejtéseivel. Nem hiszszük Szarvasi urat annyira önzőnek, hogy be ne látta volna már régen azt, hogy nem szerelmes színésznek való, legkevésbé pedig lyrai szerelmesnek, mint a hogy az előleges szinijelenetében jelezte volt. Jöjjön pedig, ha csakugyan eltökélt szándéka még továbbra is az Ernesto-féle szerepekben kísértetni, öltözkére több gondot fordítson, mert kétkednünk kell azon, hogy egy Don Julián bankár neje, tekintettel hanyag öltözkére, komolyan szeretni és követni képes lenne. Feltétlenül dicséretet érdemel és elismeréssel adózunk ifj. Miklósy Gyula sugó urnak, ki mindent elkövetett a mai előadás sikerre juttatására, és hogy ez nem így történt, nem neki róható fel.

## Különlélek.

— Holdfogyatkozás. Mult szombaton este holdfogyatkozás volt látható városunkban. A hold már délután 5 óra 57 perczkor lépett a föld árnyékába, csillagászatiilag tehát már ekkor kezdődött a fogyatkozás. Este 7 óra 45 perczkor, tehát két perczcel a fogyatkozás közepe előtt, teljesen elfödve kelt föl a hold. Ettől a pillanattól kezdve volt látható minálunk a tünemény, melyben — minthogy az idő kedvezett — városunkban is sokan gyönyörködtek. A tünemény 9 óra 23 perczkor végződött.

— A honvéd tisztikar által mult vasárnap a Nagy Ferencz-féle ligetben rendezett majális fényesen sikerült. A mulatságnak az idő kedvezett s ugy a város, mint a vidék intelligens közönsége szép számban volt képviselve. A négyeseket 40 pár tánczolta. A liget esendjét ezuttal szokatlan zaj váltotta fel, a meynyiben a zene folytonosan

tak. A gazdátlan paripa pedig erős hortyogással rohant el az éjbe. Oh, ez pokoli multság volt!

Ezen idő alatt egy jól elrejtett helyre vonultunk, mert meg akartuk nézni, hogy élve vagy halva kerül-e kére a jó madár.

De micsoda, ha mondom!? Még dulakodást kezdett a katonákkal s egyet ugy szurt szíven csizmaszárában hordozott késével, hogy bármelyik hentesnek dicsőségére vált volna az a remekbe adott döfés. Csak erős küzdelem után tudták megkötözni s egy készen tartott kocsiba dobni, a hol ugyancsak ordított a gyerek.

Hanem kíváncsiságunknak majd megadtuk az árát, mert a mint rejtekhelyünk elhagyására készülődtünk, megláttak a katonák s olyan golyózápot küldöttek reánk, a milyent életben még nem haraptam. Gondolhatod, kapitány, hogy mi is visszafeltünk a nem barátságos köszöntésre. Hanem halld csak tovább. A miut egész kedélyesen puskázunk a katonákra s ezek meg mireánk, oldalt sanditok ezzel a kancsal szememmel s hat — uramfia! — akkor látom, hogy az uradalmi cselédek tizenhat pandurral egyetértőleg azon igyekeztek, hogy bekerítsenek és elfogjanak, a mi bizony ki is telt volna tőlük. Erre aztán ill a berek, nádak erei, elkámfordultunk abból a csunya társaságból, s ujjal alásan jelentem, szerencsésen megérkeztünk.

(Folyt. köv.)

szólt. A táncz-szünetek alatt a nem régen alakult altiszti zenekar játszott. A kedélyes multság a késő éjjeli órákban ért véget.

— Tűz volt, mint halljuk, Kézdi-Polyánban szerdára virradó éjjel; este 10 és 11 óra között ütött ki s a száraz idő folytán rendkívül kiszáradt épületek között gyorsan terjedvén, a tüzoltók buzgósga dacára 2 ház és 4 gazdasági épület leégett.

— A pünkösdi bucsu Csik-Somlyón az idén mintegy 25–30 ezer ember részvéte mellett folyt le. Háromszék, Udvarhely és Maros-Torda megyék katolikus lakosságának is nagy száma sereglett össze a történelmi nevezetességű bucsura, mit a kedvező száraz időjárás lehetővé tett. Kellemetlenséget csak a délnyugati erős szélrohamok által fel-felkavart nagy por okozott, de ez is csak a község között. A szokásos körmenetek alkalmával az elsőségért előfordulni szokott versengés ez uttal elmaradt, mi hajdanában a gyergyói és háromszéki lakosság között véres jelenetekre adott alkalmat. A szombat délutáni körmenet alatt legkisebb rendzavarás sem fordult elő, s így a 27 számban jelen volt csendőrségnek kevés tenni-valója volt. A vasárnap délelőtti kivonulás alkalmával azonban mégis megnyilatkozott a székely virtus a laborium körül a csikszentgyörgyi és rákosi bucsusok között; de nagyobb tetlegességre egy-két oldallökésnél nem került a dolog, mert a csendőrség gyorsan véget vetett a mozgalomnak. Üzleti szempontból is az árusoknak nagyon kedvező volt az idej bucsu; különösen az ital- és ételmentiek örvendettek nagy kelendőségnek, s legfőképpen a sör volt keresett czikk, melylyel a por és nagy meleg által eltikkasztott törköket kellett leöblögetni. A drága marhahúst könnyen nélkülözhetette minden bucsus, mert bárány darabonként élve 1 frt 50 kr., egy egész bárányhus pedig 1 frton bármily mennyiségben kapható volt.

— A közoktatásügyi miniszter rendeletet intézett valamennyi kir. tanfelügyelőséghez, mely szerint az állami és államilag segélyezett községi iskolákban a jövő iskolai év elejétől kezdve csakis az állam-kormány által kiadott iskolakönyvek használhatók.

— A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara felhívja az érdekeltek figyelmét, miszerint tekintettel arra, hogy a gabonaszállítási évad beálltával — mint ez rend szerint előfordulni szokott — a vasuti szállítási eszközök annyira igénybe lesznek véve, hogy egyes árucikkek ezáltal háttérbe lesznek szorítva, igyekezzenek az olynemű árucikkeket (tüzifa, szén, kő, só, ásványvíz, cukor, vas stb.), melyek nagyobb részt nincsenek egy bizonyos időhöz kötve, lehetőleg a gabonaszállítási évad beállta, augusztus — november hónapok előtt szállítani, illetve abbeli szükségleteiket fedezni.

— Az orosházi elégületlenek kívándorlása. Temesvárról írják: Az orosházi „elégületlenek“ elhatározták, hogy a jelenleginél jobb otthon után néznek. Kivándorolnak, de nem Amerikába, hanem csak Temes megyébe, a hol van még elég hely beköltözők számára. Az orosházi munkások köréből eddig már kétszáznál többen vannak, a kik az átköltözés ügyében a kincstárhoz benyújtandó kérvényt aláírták. Mintán a kiköltözés eszméje mind szélesebb körben hódít: valószínű, hogy egy egész kisebb népvándorlás fog létre megindulni. Az áttelepülők számítása szerint mintegy három falura való népség fogja Békésmegyét elhagyni; a kiköltözők azt hiszik, hogy körülbelül 40 ezer hold földet kapnak, a miből minden családnak 5 hold szántóföld, 1 hold ház hely jut; kapának még 200 frtot építési költségekre; a föld árát csak tíz év múlva kellene részletekben fizetni 32 év alatt; addig csak a rendes földadó terhelné a települést. Békésmegye szívesen eresztene utnak az elégületlen elemeket. Az illetékes körök sem idegenkednek az áttelepítés eszméjétől.

— „Tatik-tetik.“ A győri királyi tábla szomorú szigorúsággal kezdte meg működését. Első teljes ülésében halálos ítéletet kellett kimondania egy igen ismeretes megrögzött bűnös felett. Tatic-tetik nevezetű gonoszlelvő volt ez, — írja a Győri Hírlap — ki magyar anyától, de idegen apától született, itt polgárjogot és illetőséget szerzett s eleinte csak türe, később hallatlanul tolakodó föllépése folytán már egész otthonosan forgolódott közöttük, legdrágább kincsüket: nyelvüket fosztogatták meg szépségeitől. Erélyes nyelvörkapitányok gyakran kitolonczolták az országból, de mindig visszakerült. Nem volt egészséges, sőt mondhatni szenvedő alak volt, úgy, hogy sok helyen csak szánakozásból türték. Végre a győri királyi tábla elé került, mint vádlott. A tábla (elnök Erdély Sándor, előadó Zoltán Géza, szavazó-bírák a többiek) multkori teljes ülésében egész végzett az ípszével s mint sokszorosan visszatérő bűnöst a magyar nyelv ő szentsége ellen lassu

mérgezéssel elkövetett gyilkossági kísérlete miatt, halálra ítélte és a táblai ítéletnek stílusából minden rokonát száműzte. Közönséges nyelven szólva, a győri királyi tábla a kuriális stílus egyik legboszantóbb hagyománya alól emancipálta magát. — Ugyanekkor azonban — Logy tulságosan szembeszökő a reform ne legyen — kimondották a bírák, hogy egyszerű c helyett cz-t fognak használni.

— A nemzetközi gabonapiacz helyzete. A vetések állásától függ természetesen első sorban is a gabona ára. A mióta Európában mindenfelé konstalták, hogy az őszi gabonaművek a hideg tél következtében vagy kipállottak, vagy nagyon szenvedtek, a mennyiben megriktultak, s a tavasz folyamán sem fejlődhetek úgy, a mint azt minden termelő gazda óhajtotta, azóta a kereskedelmi világ is tudatában van annak, hogy a sok rossz vetés nem fog sokat lendíteni a jobban álló vetésen sem. Tény, hogy az európai államok mindekében találkoznak nagy területekkel, a hol vagy a rozs vagy a buza esik kifogás alá; néhol mind a kettő gyenge, egyik sem ígér oly termést, hogy az eredmény a középhez viszonyítva 60%-nak megfelelő lenne. Magyarország, Franciaország, Oláhország, Oroszország és Németországban, végül pedig Belgiumban és Ausztriában is sok helyen panaszkodnak, hogy a következő évad a deficites év, illetőleg aratás lesz; a gabonahiány főleg a bevitelre szoruló államokban a rendesnél jóval nagyobb mérvűnek ígérkezik. Nem akarunk a jóslók számára sorakozni, annyit azonban megjegyezhetünk, hogyha az őszi és a tavasziak sem lesznek képesek pótolni, akkor az idej gabonáinak — habár a tengerentúli államokban a terméskilátások jók, — a mostaninál is jóval magasabban lépnek be az új üzleti évbe.

— XIII. Leo pápa sokat emlegetett új encziklikája, mely a munkáskérdést s a társadalmi reformot behatóan tárgyalja, e hó 15-éről van keltezve s latin szövegében ötvenkét oldalra terjed. Az encziklika az első tizenöt lapon tárgyalja a szociális kérdést, melyben a pápa szigorúan a tulajdon s az öröklés joga mellett foglal állást. A tulajdon jogzime gyanánt a munkát nevezi meg. A 15–28. lapokon kimutatja a pápa, hogy az egyháznak mi része volt a szociális-kérdés megoldásában. A 28–41. lapokon az állam feladatait tárgyalja a pápa, megjelöli nevezetesen azokat az általános kötelezettségeket, melyekkel az állam a munkásoknak tartozik. Sürgeti, hogy az államnak kiváló gondja legyen a munkások erkölcsös-ségére s e végből meg ne engedje, hogy a férfiak és nők együtt dolgozzanak. Övni kívánja a munkásokat a túlterheléstől, az éjszakai munka korlátozását követeli. Vácolja aztán az encziklika a sztrájkokból eredő károkat. Ajánlja a vasárnap megünneplését. A munkákra vonatkozólag az a pápa nézte, hogy ha a munkások s gazdájuk megegyeznék nem tudnak, vegyes bizottság döntson e kérdésben. A 41–52. lapon a munkás-egyesületek kérdését tárgyalja a pápa.

— Melyik lapra fizessünk elő? Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap az „Egyetértés“, mely a mult január hó 1-én lépett fennállásának 25-ik évébe. Ez a magyar olvasóközönség lapja. Hiteles forrásoktól származó értesüléseinek gyorsasága, alapossága és sokasága, rovatainak változatossága, kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az Egyetértést népszerűvé. Szerkesztve úgy van ez az óriási terjedelmű lap, hogy egyszerre két homlokegyenest ellenkező irodalmi célzt szolgáljon. Mert az Egyetértésben naponként megtaláljuk a család, a hálygvilág a maga szépirodalmi olvasmányait a világirodalom legkitűnőbb íróinak legújabb regényeiben, talál benne tárcacikkeket legjobb íróinktól, divattudósítást Párisból stb. stb., úgy, hogy nincs szépirodalmi lap, mely az Egyetértésnek e rovatával a versenyt kiálthatná. Ezzel szemben ott van az Egyetértésnek oldalokra terjedő politikai és közgazdasági része, mely megbízhatóság, komolyság és jólétesültség tekintetében nélkülözhetetlennek van elismerve a magyar sajtóban. Különösen kiemelendők tartjuk itt mint egyik legfőbb érdemét az Egyetértésnek, hogy az események ösmertetése körül soha semminemű tekintetek által sem hagyta magát befolyásoltatni, hanem mint teljesen független lap fölőtte áll minden pártérdeknek, s csak az igazságot szolgálja. Az országgyűlési tárgyalásokról hozott s az egész sajtóban legnagyobb terjedelmű tudósításainak is mindenkor a párttekineteken felülemelkedő részrehajlatlanság szerezte olvasói között minden pártból talánunk híveket. Az Egyetértés gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdaközönség, az iparos és vállalkozó nem szorul többé idegen nyelv

vü lapra, mert az Egyetértés kereskedelmi s tözsdei tudósításainak bőségével a többi lapok már föl sem veszik a versenyt. A kereskedő, az iparos s a mezőgazda két évtized óta tudja már, hogy az Egyetértésben megtalálja mindazt, a mire szüksége van, s e miatt az Egyetértés a társadalom eme legnépesebb rétegeiben ma már nélkülözhetetlenné vált, mint a hazai kereskedelmi, ipari és mezőgazdasági forgalom magyar nyelvű vezérlapja. Üzleti dolgokban az Egyetértés a legjobban informált lap Magyarországon. A rendes rovatokon s a fölmerülő eseményekről legnagyobb terjedelemben közölt bö tudósításokon kívül végre csak az Egyetértés 3 speciális rovatát említjük meg, melyek országos hirre tettek szert. Ezek: az Irodalom, a Tanügy és a Mezőgazdaság, melyek mindegyike egy-egy szaklapot képes pótolni. Szóval, a ki olvasni valót keres, és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az Egyetértésre. Előfizetési ára egy hóra 1 frt 80 kr., negyedévre 5 frt egész évre 20 frt.

## 266-ik közlemény

a háromszékmegei „Erzsébet“ árvaleány-nevelő intézet javára Rétyen tett szíves adakozásokról.

Téglás András 2 kr. N. N. 3 kr. Varga Izsák 5 kr. Barti Mihály, Majos Zsigmond, Péter József, Bajkó Dénes, Losonci András, N. N. 10–10 kr. N. N., N. N. 20–20 kr. Salamon Lajos 50 kr. Kovács József, Dimitrás Antal 1–1 fél liter rozs. Májos Ferencz, Májos Boldizsár, Májos András, Barabás András, Kovács Ferencz, Muksi András 1–1 l. rozs. Andrási Mihály, Fekete János, Palyán Istvánné, Losonci Mária, Módi György Módi Ferencz, Kovács László, Makai András 2–2 l. rozs. Szóts István 4, Salamon Antal 3 l. rozs. Kovács Sámuel, Varga Dávid, Makra István, Varga Elek, Kis Ádám 1–1 l. törökbuza. Zoltáni Mihály 2 l. lenese. Makai Ignác 1 l. borsó. Majos Ferencz 2 l. Mózi György 8 l. pityóka. Székely Dénes 1 koszuza hagyma.

Fogadják a nemes szívű adakozók az árvák nevében kifejezett hálás köszönetünket.

Kézdi-Vásárhelytől, 1891. jan. 10.

Br. Szentkeresztly Stephanie,  
elnök.

Székely Málvin,  
jegyző.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos  
Ifj. Dobay János.

## Nyílt tér.\*

Selyem grenadinokat feketét és színeset (világost is) méterenkint 95 krtól 9 frt 25 krig (18 minőségben) küld vég-számra porto- és vámtmentesen **Henneberg G.** (cs. és kir. udvari szállító) Zürichben. Minták posta fordultával. Levelekre 10 kros bélyeg kell.

\* E rovatban megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.

## Hirdetések.

Sz. 494. és 683. ár.

1890.

## Hirdetmény.

Kézdi Vásárhely város árvaszéke, gyám Bányai Sámuel helybeli lakos kérése folytán, az itteni takarékpénztárnak 280 frt követe-lése kifizethetése tekintetéből, kiskoru árvák Bányai Albert, József, Sándor és Rózának a kézdivásárhely-kantai 802. sz. telekjegyző-könyvben foglalt 1599/., 1599/., hr. sz. a. 50 □ öl területű faházastelkük és istállójuknak nyílt árverését szabad kézből örök áron elrendelte s határnapul közgyám Balogh János ur közbejöttével 1891. június hava 27. napja d. e. 9 óráját a helyszínen — kantai utcában — tűzte ki, mikorra a vásárolni szándékozók ezennel meghívotnak.

Kikiáltási ár 350 frt, bánatpénzül a vételár 10 százaléka 30 nap alatt a gyámpénztárba befizetendő.

Kézdi-Vásárhely város árvaszékének 1891. május 9-én tartott üléséből.

Bartók Károly,  
árvaszéki elnök.

Hegyesi Alajos,  
aljegyző.

ÜGYNÖKÖK

törvényileg megengedett sorsjegyek részletfizetés melletti eladására általunk

a

mellett mindenhol felvételnek.

Fővárosi váltóüzlet társaság

ADLER és Tsa

BUDAPEST,

Fürdő- és Dorottya-utca sarkán.

legelőnyösebb feltételek

Szám 1026./1891.  
tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy oszdolai Bergman Mihály végrehajtónak odavaló kiskoru Kassagranda Viktoria s társai végrehajtást szenvedők elleni 40 frt tökekövetelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyében a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén levő Osdola község határán fekvő, az oszdolai 1519. sz. tjkvben foglalt 4876., 4879. hr. sz. alatti 16 frt, 4877., 4878. hr. sz. alatti 9 frt, 3588. hr. sz. alatti 44 frt, 4887. hr. sz. alatti 27 frt, 2400. hr. sz. alatti 23 frt, 2696. hr. sz. alatti 35 frt, 2710., 2711. hr. sz. alatti 83 frt, 3617. hr. sz. alatti 12 frt, 3618. hr. sz. alatti 15 frt, 4837. hr. sz. alatti 4 frt, 4838. hr. sz. alatti 10 frt, 4932. hr. sz. alatti 19 frt, 5963, 5964. hr. sz. alatti 13 frt, 7055. hr. sz. alatti 13 frt, 8002. hr. sz. a. 5 frt és 9805 hr. sz. alatti 2 frt becsértékű, ugy az 1841. sz. tjkvben foglalt 5010 hr. sz. alatti 87 frt

becsértékű ingatlanokra az árverést a fennebb ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1891. június hó 6-ik napján d. e. 9 óraker Osdola község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékat készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminisz-

teri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Kézdi-Vásárhelytt, 1891. évi február hó 26 ik napján.

Gaál István,  
kirendelt egyes bíró.

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap az

„Egyetértés“

a mely az uj évvel immár 25 ik évfolyamába lépett. Eza magyar olvasó közönség lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága, alapossága és sokasága, rovatainak változatossága, kitérősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az „Egyetértés“-t népszerűvé. Az országgyűlési árgyalásokról a leg-részletesebb s e mellett tárgyilagos hű tudósítást egyedül az „Egyetértés“ közöl. Gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdaközönség nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés“ kereskedelmi s tözsdei tudósításainak bőségével s alaposságával ma már nem versenyezhet más lap. A kereskedő, az iparos s a mezőgazda megtalálja mindazt az „Egyetértés“-ben, a mire szüksége van. Változatosan szerkesztett tárczájában annyi regény olvasmányt ad, mint egy lap sem. Két-három regényt közöl egyszerre, ugy, hogy egy év alatt 30—40 kötetnyi regényt, részint eredetit, részint a külföldi legjelesebb termékeket jó magyarságu fordításban kapnak az „Egyetértés“ olvasói. A ki olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az „Egyetértés“-re, melynek előfizetési ára egy hóra 1 frt 80 kr, negyed évre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés“ kiadóhivatalába küldendők. Mutatványszámot a kiadóhivatal kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld.

Magyar királyi államvasutak. Keleti vonal.

| M e n e t r e n d.                       |             |              |               | PREDEAL—NAGY-VÁRAD.                               |             |              |               |
|------------------------------------------|-------------|--------------|---------------|---------------------------------------------------|-------------|--------------|---------------|
| Érvényes 1890. október 1-től.            |             |              |               | Érvényes 1890. október 1-től.                     |             |              |               |
| A l l o m á s o k                        |             | Vegyes vonat | Személy-vonat | A l l o m á s o k                                 |             | Vegyes vonat | Személy-vonat |
| Predeal (vendéglő)                       | (érk. ind.) |              |               | Kis-Kapus (vendéglő, elágazás N.-Szeben felé)     | (érk. ind.) | 10.32 10.42  | 3.13 3.18     |
| Brassó (vendéglő)                        | (érk. ind.) | 4.— 4.70     | 10.32 10.50   | Tövis (vendéglő, elágazás Arad felé)              | (érk. ind.) | 12.23 1.23   | 4.36 5.06     |
| Botfalva                                 | "           | 4.44         | 11.04         | Nagy-Enyed                                        | (érk. ind.) | 1.50         | 5.24          |
| Földvár                                  | "           | 5.04         | 11.18         | Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Vásárhely felé) | (érk. ind.) | 2.36 2.46    | 5.57 6.08     |
| Mogyorós                                 | "           | 5.10         | 11.30         | Gyéres (elágazás Torda felé)                      | (érk. ind.) | 3.23 3.33    | 6.36 6.42     |
| Apáczs                                   | "           | 5.40         | 11.45         | Kolozsvár (vendéglő)                              | (érk. ind.) | 5.28 6.05    | 8.10 8.30     |
| Kőpecs                                   | "           | 5.47         | 11.51         | Nagy-Várad (vendéglő)                             | (érk. ind.) | 10.41 11.06  | 12.41 1.09    |
| Ágostonfalva                             | "           | 6.06         | 12.06         | Budapest                                          | (érk. ind.) | 6.35         | 8.15          |
| Alsó-Rákos                               | "           | 6.35         | 12.27         |                                                   |             |              |               |
| Homoród                                  | "           | 6.54         | 12.39         |                                                   |             |              |               |
| Kacsa                                    | "           | 7.17         | 12.56         |                                                   |             |              |               |
| Bene                                     | "           | 7.39         | 1.12          |                                                   |             |              |               |
| Erked                                    | "           | 8.11         | 1.34          |                                                   |             |              |               |
| Héjasfalva (elágazás Sz.-Udvarhely felé) | "           | 8.38         | 1.49          |                                                   |             |              |               |
| Segesvár (vendéglő)                      | (érk. ind.) | 8.47         | 1.59          |                                                   |             |              |               |
| Medgyes                                  | (ind.)      | 10.10        | 2.59          |                                                   |             |              |               |

Brassóból Bukarest felé a személyvonat indul éjjel 5 óra 30 perczkor; gyorsvonat délután 2 óra 33 perczkor.

Héjasfalva—székelyudvarhelyi vasut.

|                   |                     |                   |                    |
|-------------------|---------------------|-------------------|--------------------|
| Héjasfalva        | indul délelőtt 12.— | Székely-Udvarhely | indul délután 2.45 |
| Székely-Keresztur | 12.31               | Bögöz             | 3.15               |
| Nagy-Galambfalva  | 1.05                | Nagy-Galambfalva  | 3.41               |
| Bögöz             | 1.21                | Székely-Keresztur | 4.18               |
| Székely-Udvarhely | érkezik reggel 1.50 | Héjasfalva        | érkezik este 4.50  |

Nyomatott Szabó Albertnél K.-Vásárhely.